

Schriftlezing: Lucas 18:31-42; 19:1-10

Tekst: Lucas 19:1-10

Baflo:

Lb. 20:1,2,6,7

Ps. 119:62,63

Gez. 45:1,2

Gez. 55:1,2,3,4,5

Ps. 66:5,6,7

Ps. 133:1,2,3

Kantens:

Lb. 20:1,2,6,7

Lb. 335:1,2,5; 6,9 (rond doop)

Gez. 45:1,2

Gez. 55:1-5

Ps. 66:5,6,7

Ps. 133:1,2,3

Gehouden te: Baflo, 18-03-12 (9.30 u.)
 Kantens, 18-03-12 (14.30 u.)

Thema: Jezus ontmoet Zacheüs

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Laat je zien!

Wat vinden jullie leuker: boompje klimmen of verstoppertje spelen? Dat zijn echte buitenspelletjes, waarvoor het langzamerhand weer tijd wordt. Het wordt immers weer voorjaar.

Boompje klimmen, dat doen vooral jongens. Het is avontuurlijk. Soms zit het er al van jongs af in. Je hebt kinderen die echte klauteraars zijn. Ze klimmen of de bank of de vensterbank, als ze nog maar twee zijn. Op de tafel of in oude bomen. En een outdoor klimbos is voor hen een soort paradijs.

Andere kinderen spelen graag verstoppertje met vriendjes of vriendinnetjes. Op een verjaardagsfeestje bij voorbeeld. En wie moet zoeken zegt: "Ik tel tot tien. Een, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven, acht, negen, tien. Wie niet weg is, is gezien. Ik kom!" En de anderen moeten in de tussentijd een plekje zien te vinden, waar je niet snel gezien of gevonden wordt. Misschien klimt iemand wel in een boom om zich te verstoppen.

Als je in een rolstoel zit of met krukken loopt, dan kun je niet meedoen met boompje klimmen. En verstoppertje spelen is ook heel moeilijk voor je. Want je wordt altijd gezien. Je valt op. Je wordt bekeken. En soms voel je je bekeken en je vader of moeder, die achter de rolstoel lopen net zo goed. En de mensen praten over je heen met de persoon die de rolstoel duwt. En soms kijken mensen liever weg.....

Op deze 'Ontdekzondag' is dus de vraag aan ons allemaal: Zien we een mens met verstandelijke of lichamelijke beperkingen echt? Leggen we echt contact? Maken we een echte ontmoeting met deze mensen van God, kinderen of ouderen?

Of spelen we verstoppertje met hen?

Laat je zien! Tegen wie wordt dat eigenlijk gezegd? Tegen onze naaste met zijn of haar beperkingen? Of tegen ons allemaal?

We lazen het verhaal over Zacheüs. Wat deed hij: boompje klimmen of verstoppertje spelen? Of allebei?

Boompje klimmen in elk geval. Maar het was voor hem geen spelletje met zijn kinderen of kleinkinderen. Verstoppertje dan? Dat weet ik niet. Wil Zacheüs echt uit het zicht blijven? Van de mensen wel, vermoed ik. Maar ook uit het zicht van Jezus? Wat ik wel weet is: Zacheüs wil Jezus zien, om te weten te komen wat voor iemand het was. Dat vertelt Lucas nadrukkelijk in ons bijbelverhaal.

Zacheüs wil Jezus zien. Dat is voor hem moeilijk genoeg gezien de omstandigheden. Hij had de lichamelijke beperking van een klein postuur. Toch vindt hij daar iets op. Hij klimt in een boom.

2. Zacheüs wil Jezus zien

De ontmoeting van Jezus en Zacheüs vindt plaats in Jericho. De stad ligt in de Jordaanvallei en wordt ook wel de Palmstad genoemd. Er is daar veel groen. Het is ook een grensplaats. Het ligt aan de doorgaande weg vanuit het Oosten naar Jeruzalem. En in zo'n grensplaats wordt tol geheven. Er is een omvangrijk Romeins belastingkantoor. Daar is Zacheüs de chef. Hij is, vertelt Lucas, hoofdtollenaar. En hij is steenrijk.

Jezus komt bewust ook naar Jericho. Het is voor hem het begin van de laatste etappe van zijn reis naar Jeruzalem, waar Lucas uitvoerig verslag van doet in zijn evangelie. De Meester heeft het pas nog tegen zijn leerlingen gezegd:

"We zijn nu op weg naar Jeruzalem, en alles wat door de profeten is geschreven zal men de Mensenzoon laten ondergaan." (Luc. 18:31)

Jezus moet door Jericho. Niet alleen omdat dat de kortste weg is. Maar vooral omdat deze stad nu op zijn goddelijke program staat.

"Jezus ging Jericho in en trok door de stad."

Dat betekent niet: de Oostpoort in en zo snel mogelijk de Westpoort weer uit. Jezus trekt door de stad. Hij wil ook dat de mensen hem zien. Zijn opmars naar Jeruzalem is het aanzien waard. Vandaar ook dat hij in de directe omgeving van Jericho verschillende blinde mensen geneest. Zij moeten hem zien. Daar zorgt Jezus dan ook voor. En veel mensen moeten daarvan getuige zijn.

Jezus wandelt met zijn leerlingen en de andere mensen die hem volgen door de straten van Jericho. Alsof hij op zoek is naar iemand. Alsof hij op zoek is naar onderdak voor de nacht.

En op deze manier zoekt de Meester in dit geval maximale publiciteit. Hij wil gezien worden door iedereen in de stad.

En dan is daar ineens Zacheüs, de rijke hoofdtollenaar van de stad. Hij maakt geen deel uit van de schare die met Jezus mee gaat. Zacheüs staat in het publiek langs de route.

Maar hij ziet niks! Hij is een klein manneke. En de mensen belemmeren zijn zicht.

"Zij zijn groot en ik is klein." Het lijkt Calimero wel.

En de mensen in Zacheüs' buurt denken misschien wel: "Net goed! Jij hoort er eigenlijk niet bij." En misschien gaan ze wel expres voor hem staan, om hem te pesten.....

Zacheüs is rijk, steenrijk. Hij heeft vast ook veel invloed in de stad. Veel geld hebben geeft macht, maar maakt een mens ook gevoelig voor corruptie.

Zacheüs mag dan rijk zijn, maar hij is niet gezien in Jericho. Zijn postuur maakt hem al een mikpunt van spottende blikken. Misschien werd hij als kind daarmee wel al gepest. Maar zijn functie maakt hem eenzaam. Hij zit in een sociaal isolement. Want rijkdom – zeker als je het op illegale manier hebt verkregen – maakt het moeilijk om echte liefde en betrokkenheid te verwerven en te ervaren.

Zacheüs is voor de mensen van Jericho echt een 'zondaar'. En ze hebben het nog bij het rechte eind ook, in bepaald opzicht. Want Zacheüs' rijkdom is niet op een eerlijke en frisse manier verworven. Hij was in de ban van het grote geld. En tegenover Jezus heeft hij het zelf over afgeperst geld.

Deze Zacheüs wil Jezus zien, om te weten te komen wat voor iemand het is. Hij is niet direct uit op een ontmoeting met Jezus. Dan was hij wel op Jezus toe gelopen. Hij houdt het voorlopig bij waarnemer zijn. Daarom loopt hij snel vooruit en klimt in een wilde vijgenboom.

Dat is een boom met een korte stam en brede, laag hangende takken. Daar klim je als kleine man met een welvarend buikje nog gemakkelijk in. En het is een uitstekende waarnemerspost.

Maar Zacheüs is toch wel heel nieuwsgierig. Zijn belangstelling voor Jezus is heel serieus. Hij heeft er heel wat voor over om Jezus te zien. En hij trotseert de spottende blikken van de omstanders...

Zacheüs wil Jezus zien.

3. Jezus ziet Zacheüs

Zou Jezus gezien hebben dat Zacheüs vooruit rende en in de boom krom? Dat zou heel goed kunnen. In elk geval is Jezus heel scherp en fijngevoelig in het kijken naar mensen en het zien van hun bewegingen en wat hen motiveert.

Maar als Jezus langs de wilde vijgenboom van Zacheüs komt, dan blijft hij staan en kijkt bewust naar boven. Hij ziet Zacheüs zitten en hij roept hem bij zijn naam. Wonderlijk, Jezus blijkt de hoofdtollenaar van Jericho te kennen.

"Zacheüs, kom vlug naar beneden, want vandaag moet ik in jouw huis verblijven."
(Luc. 19:5)

Jezus zegt duidelijk, dat hij Zacheüs echt ontmoeten wil en dat hij in zijn huis wil en moet overnachten. Hij was dus op zoek naar deze zondaar en zijn huis. Zacheüs mag hem zelf naar zijn huis brengen en hem daar ontvangen als een bijzondere gast.

Het is heel opvallend wat Jezus zegt: *"... vandaag moet ik in jouw huis verblijven."*

Dat 'moeten' vooral. Dat is een goddelijk moeten. Het moeten van de Messias. Het laat iets zien van het verlossingsplan van God, dat Jezus uitvoert.

En dit staat vandaag op zijn program: Zacheüs ontmoeten en deze zondaar en zijn huis redden.

En alle mensen moeten het zien. Zelfs de blinden, die genezen worden. Gods rijk breekt door. Bij Zacheüs en zijn huis maakt Jezus dat zichtbaar.

Jezus ziet Zacheüs. En dat zien wordt echt ontmoeten. Zo is dat altijd bij de Heer Jezus.

Contact leg je met iemand door zijn naam te noemen. Om hem of haar zo echt te ontmoeten. De zwakke en beperkte mens, maar ook de sterke en machtige, waar jij misschien een hekel aan hebt. En die bij jou bepaald niet gezien is.

Ik trek op dit punt even de lijn naar de doop van Boaz.

De doop van een kind als hij – ja, de doop van iedereen – markeert een ontmoeting. De ontmoeting namelijk van de naam van de Drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest en de naam van de dopeling. Beide namen worden aan elkaar verbonden in één adem.

God verbindt zichzelf aan Boaz in de naam van onze Heer Jezus Christus. Zoals hij zich met naam en toenaam heeft verbonden aan Abraham en zijn nageslacht. Aan de gelovigen en hun kinderen.

De Heer zelf noemt de naam van dit kind – Boaz Mark Wildeboer – en verbindt zich aan hem. Hij ziet hem en roept hem. En hij geeft hem Gods beloften: redding, vergeving van zonden, eeuwig leven. En de Heilige Geest.

"Hij verbindt ons," zegt het doopsformulier dat we lazen, "aan Christus en doet ons delen in het heil dat Christus voor ons verdiend heeft. De schatten van Christus maakt hij tot ons persoonlijk eigendom: dat we schoongewassen zijn van onze vuilheid en dat ons leven dagelijks wordt vernieuwd, tot dat we eens met alle heiligen God zullen loven in de wereld die komt."

Zien is ontmoeten bij Jezus. Dat gebeurt bij Zacheüs en zijn huis. En dan gebeurt er wat: een groot wonder. Een zondaar en zijn huis worden gered. En Zacheüs laat zich zien! Aan de Heer Jezus en aan de mensen om hem heen. Zelfs aan ons, via het verhaal van Lucas.

4. Zacheüs laat zich zien

De mensen van Jericho zien het helemaal niet zitten, dat Jezus – nota bene - onderdak zoekt bij die tollenaar. Zacheüs kan voor hen de pot op, die schurk, die geldwolf. "Hij moest eens weten."

De mensen zien dat Zacheüs meteen uit de boom klimt en Jezus vol vreugde in zijn huis ontvangt. En ze zeggen morrend tegen elkaar:

"Hij is het huis van een zondig mens binnengegaan om onderdak te vinden voor de nacht." (Luc. 19:7)

Ze hebben hun oordeel klaar: Zacheüs is een zondig mens, een echte zondaar. En ze hebben nog gelijk ook. Maar is hij een grotere zondaar dan zij zelf? Is hij meer verloren dan de rest van Jericho en Israël?

De mensen hebben een grote hekel aan de tollenaars. En ze kunnen er niet bij dat Jezus juist zulke mensen opzoekt en redden wil.

Dat bleek ook al eerder, toen Jezus de tollenaar Levi riep om hem te volgen. Dat heeft Lucas eerder verteld, in hoofdstuk 5 van zijn boek. Dat gebeurde ergens in Galilea, misschien in Kafarnaüm, ook een grensplaats aan een handelsroute.

"Daarna ging hij naar buiten en zag hij bij het tolhuis een tollenaar zitten die Levi heette. Hij zei tegen hem: 'Volg mij!' Levi stond op, liet alles achter en volgde hem. Hij richtte in zijn huis een groot feestmaal voor hem aan, waarop een groot aantal tollenaars en anderen samen met Jezus aanwezig waren. De Farizeeën en hun

schriftgeleerden zeiden morrend tegen zijn leerlingen: 'Waarom eet en drinkt u met tollenaars en zondaars?' Maar Jezus antwoordde: 'Gezonde mensen hebben geen dokter nodig, maar wie ziek is wel; ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar om zondaars aan te sporen een nieuw leven te beginnen.'" (Lucas 5:27-32)

Dat was tamelijk aan het begin van Jezus' optreden. Toen keken de farizeeën en schriftgeleerden ook al zuur naar Jezus omdat hij omging met tollenaars en zondaars. Er is dus niet zoveel veranderd. Bij de mensen niet. En ook Jezus heeft zijn houding niet veranderd. Hij is blijven zoeken wat verloren was: tollenaar, zondaars en alle verloren schapen van Israël.

Maar Zacheüs verandert wel door de ontmoeting met Jezus. Het brengt een grote ommekeer in zijn leven. Hij hoeft de mensen niet meer te schuwen. Hij hoeft ook Jezus niet meer te schuwen.

De waarnemer van Jezus gaan in op diens uitnodiging voor een echte ontmoeting. En het wordt me een groot feest in zijn huis. En dan wil Zacheüs ook laten zien aan Jezus en de mensen dat en hoe hij veranderd is door Gods genade. Het is, naar het zich laat aanzien tijdens de maaltijd.

Lucas vertelt:

"Maar Zacheüs was gaan staan en zei tegen de Heer: 'Kijk, Heer, de helft van mijn bezittingen geef ik aan de armen, en als ik iemand iets heb afgeperst vergoed ik het viervoudig.'" (Luc. 19:8)

Zacheüs zet zich nu positief in the picture. Hij legt een plechtige verklaring af. "Heer, ik wil niet meer 'ego' zijn." Hij geeft zich geheel aan de Heer, met alles wat hij bezit. Wat een enorme verandering zien de mensen hier. Het is net zo indrukwekkend als de genezing van de blinde man, eerder op de dag.

De blinde mocht weer zien, ongelooflijk, een groot wonder. Maar het is een even groot wonder, als een geldwolf vrijgevig wordt en afstand doet van meer dan de helft van zijn bezit. Een wonder dat een rijke hoofdtollenaar zijn geld aan de armen geeft. En dat hij van de rest 400% rendement geeft van het bedrag dat hij onder afpersing geïncasseerd heeft.

Dat houd je toch niet voor mogelijk. Het kan dus toch dat een rijke het koninkrijk van God binnengaat. Jezus had onlangs nog gezegd dat dit ontzettend moeilijk is, ja bijna onmogelijk. *"Het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te gaan dan voor een rijke om het koninkrijk van God binnen te gaan."*

Dat was bij zijn ontmoeting met de rijke jongeling, een hooggeplaatst persoon, Lucas 18:18 en volgende verzen.

Het blijkt bij Zacheüs: *"Wat bij de mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God."* (Luc. 18:27)

Het kan gebeuren en het gebeurt werkelijk, wanneer Jezus je roept en jou werkelijk ontmoet. Dan verander je grondig.

Zie jij dat zitten?

5. Jezus redt een verloren huis

Toen een blinde bedelaar buiten Jericho leerde zien, brachten de mensen, die er getuige van waren, God hulde.

Toen een rijke zondaar in Jericho leerde geven, bleef het akelig stil onder de mensen. Men bracht God geen hulde, terwijl dit wonder toch veel groter was. Er zal zeker wel vreugde geweest zijn bij de engelen in de hemelen over deze zondaar die zich bekeerde.

Als de mensen zwijgen, reageert Jezus op de vreugdevolle woorden van Zacheüs. Hij vestigt de aandacht van de mensen op de zegen die hij brengt, volgens Gods heilsplan.

Jezus zegt met het oog op Zacheüs:

"Vandaag is dit huis redding ten deel gevallen, want ook hij is een zoon van Abraham. De Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was."
(Luc. 19:9,10)

Jezus zegt bij zijn laatste traject nog een keer waarvoor hij gekomen is. Daar moeten de mensen op letten en goed naar kijken. Als ze hun ogen open hebben, zien ze het hier in Zacheüs' huis gebeuren.

Jezus redt een verloren huis. Daarom kwam hij naar Jericho en maakte hij een rondje door de stad. Hier was een zoon van Abraham die verloren was en gered moest worden

Meer in den brede geldt: Daarom kwam Jezus naar de aarde. Daarom gaat Jezus naar Jeruzalem om te zoeken en te redden wat verloren is. Dat is heel het huis van Israël, heel het nageslacht van Abraham.

De mensen van Jericho zijn niet minder verloren dan de zondige mens Zacheüs. Ook zij hebben redding nodig en de echte ontmoeting met Jezus, de Mensenzoon.

Jezus zocht en zag Zacheüs en zijn huis. Hij bracht het redding.

De Heer zoekt en ziet ons ook en wil ons redding brengen. Daarvoor ging hij op naar Jeruzalem, om daar te sterven voor de zijnen.

Jezus ontmoet Zacheüs. Hij ziet hem staan. Jezus ontmoet ook ons, mensen met en mensen zonder verstandelijke, lichamelijke of sociale beperking.

Hij ziet ons allemaal. Zien wij elkaar dan ook echt?

Mensen, speel geen verstoppertje. Maar laat je zien! Ontmoet elkaar echt! In Jezus' naam.

Amen